

Тема. Історія та діяльність Кіровоградського обласного художнього музею.

Мета: ознайомтеся з історією створення, фондами Кіровоградського обласного художнього музею.

Кіровоградський обласний художній музей — [обласний](#) художній [музей](#), розташований у місті [Кропивницькому](#).

Кіровоградський обласний художній музей розташований в історичній будівлі (колишній Пасаж) у самому середмісті Кропивницького за адресою:

[вул. Велика Перспективна](#), буд. 60, м. Кропивницький—25006 (Україна).

Будинок, у якому міститься музей (від [1991](#) року) був побудований на рубежі [XIX](#)—[XX](#) століть на замовлення купця І. Шполянського і являє один з яскравих прикладів початкового періоду стилю [модерн](#). Його інтер'єр має високу художню цінність.

Директор музейного закладу — Ткаченко Тетяна Олександрівна.

Історія створення художнього музею в місті (тодішньому Єлисаветграді) розпочалася наприкінці [XIX століття](#), коли [1870](#) року представники

передової місцевої [інтелігенції](#) вперше поставили питання про створення такого закладу.

Однак лише в [1921](#) році було створено картинну галерею, яка в [1924](#) році ввійшла до складу природничо-історичного музею.

У [1926](#) році зібрання галереї налічувало 150 експонатів, з них — 26 оригінали, зібрані ще до [Жовтневого заколоту \(1917\)](#) і/або пожертвовані любителями мистецтва.

Колекцію художньої галереї міста було повністю розграбовано під час німецько-фашистської окупації ([1941—44](#)).

Повторне відкриття картинної галереї, вже в [Кіровограді](#), відбулося [1965](#) року, щоправда на той час вона була відділом [обласного краєзнавчого музею](#). Картинна галерея тоді розмістилась у приміщенні [Спасо-Преображенської церкви](#), що припинила, таким чином, своє існування як [культова споруда](#).

[1991](#) року церкву було повернуто вірникам, а для картинної галереї міська влада виділила приміщення яскравої міської пам'ятки архітектури.

За розпорядженням представника [Президента України](#) від [4 січня 1993](#) року на базі картинної галереї було утворено *Кіровоградський обласний художній музей*.

По тривалій перерві, викликаній проведенням ремонтно-реставраційних робіт будівлі закладу, у травні [2001](#) року музей було відкрито.

Згідно з поданими документами до оргкомітету *Проекту Матра/Музеї України* Кіровоградський обласний художній музей було відібрано в числі 25 музеїв України для участі в роботі українсько-нідерландського проекту, що діяв протягом [2006—08](#) років.

За результатами Першого Всеукраїнського музейного фестивалю «Музей третього тисячоліття», який відбувся в [2005](#) році на базі [Дніпропетровського історичного музею ім. Д. І. Яворницького](#) Кіровоградський обласний художній музей був нагороджений дипломом лауреата фестивалю та дипломом переможця конкурсу музейних комп'ютерних та мультимедійних програм у номінації «музейний сайт».

У [2007](#) році на базі Кіровоградського обласного художнього музею створено *Кіровоградську організацію Всеукраїнського комітету Міжнародної ради музеїв (ICOM)*. У цьому ж році заклад був одним із 3

претендентів від Кіровоградщини у Всеукраїнський культурно-просвітницькій Акції [«Сім чудес України»](#).

Починаючи від [2003](#) року робота колективу Кіровоградського обласного художнього музею була спрямована на відкриття відділу музею — *картинної галереї Петра Оссовського «Світ і Вітчизна»*. У березні [2007](#) року було здійснено перевезення колекції картин художника-земляка з Росії, де він проживав, до України, і [18 травня 2007](#) року відбулося відкриття цього відділу музею.

Фонди і діяльність.

Фонди Кіровоградського обласного художнього музею здебільшого укомплектовані за рахунок експонатів, одержаних із [Державного Ермітажу \(Санкт-Петербург\)](#), [Державної Третьяковської галереї](#), [Київської національної картинної галереї](#) та [Державного музею українського мистецтва](#), Дирекції художніх виставок України, а також робіт, що були передані пізніше відомими художниками-уродженцями міста і області.

Зібрання обласного художнього музею на сьогодні перевищує 9 тисяч предметів основного фонду.

Музей має 5 виставкових зал, серед яких стаціонарними є:

- «Сакральне мистецтво» — рідкісне зібрання [ікон](#);
- «Західноєвропейське та російське мистецтво XVIII — початку XX століть» — тут є також твори художників, що проживали в Україні. Серед картин розділу, зокрема «Шторм» [К. Костанді](#), «Захід сонця» [О. Саврасова](#), етюд «Оголений натурник» [М. Періха](#)^[1];
- «Художники-земляки» — у залі представлені роботи художників, які народилися на Єлисаветградщині й на чію творчість наклали відбиток роздуми та спомини про свою «малу Батьківщину». Експозиція розповідає про процес розвитку образотворчого мистецтва у регіоні, тих людей, що стояли біля витоків цього процесу та про сучасних художників, які гідно продовжили справу своїх попередників — [О. Осмьоркіна](#), П. Кодьєва, Ф. Козачінського, [А. Нюренберга](#), П. Покаржевського, О. Фойницького, [Б. Вінтенка](#), [Ю. Луцкевича](#), [М. Надєждіна](#), В. Федорова^[2].

На правах відділу музею діє картинна галерея Петра Оссовського «Світ і Вітчизна», де представлено 53 полотна художника-земляка [Петра Павловича Оссовського](#), що є результатом багаторічної праці митця і були передані ним для музею спеціально. Зокрема, в експозиції представлені серії робіт «Чехія та Словаччина», «Болгарія», «Польща», «Сказання про Байкал», «Слов'янські портрети», «Мати і Батько», «Куба», «Мексика»^[3].

Музей активно співпрацює з Національним науково-дослідним реставраційним центром України.

Протягом [1998—2014](#) років співробітниками закладу здійснено науково-дослідні та реставраційні роботи понад 140 унікальних музейних експонатів. Серед них — твір олійного живопису «Сосновий ліс» авторів [І. Шишкіна](#), А. Шильдера, [Ю. Клевера](#), твір олійного живопису під назвою «Святогорський монастир» [О. Осмьоркіна](#), картина «Юродивий» [П. Сведомського](#), врятовані унікальні ікони та інші твори образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва.